

LUKAS

24

De opstanding van Jezus, Zijn
verschijningen en Zijn hemelvaart

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/24

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Het bewijs voor de opstanding	4 min	4
2	Wie kon het lichaam hebben weggehaald?	2 min	5
3	Het motief en de oprechtheid van de discipelen	3 min	6
4	Het bewaakte graf en het verhaal van de wachters	3 min	8
5	Vooroordelen tegen wonderen en opstanding	3 min	9
6	De vrouwen gingen naar het juiste graf	2 min	11
7	Wie waren de vrouwen bij het graf?	4 min	12
8	De verschillende namenlijsten vergeleken	2 min	14
9	De engelen verkondigen de opstanding	2 min	15
10	Vrouwen als eerste getuigen en evangelisten	2 min	17
11	Twee engelen en ongelovige apostelen	2 min	18
12	Petrus, Johannes en de grafdoeken	2 min	19
13	Emmaüs en het slot van Markus	3 min	20
14	Verschillen tussen de opstandingsverslagen	2 min	21

15	Jezus loopt onherkend mee naar Emmaüs	4 min	22
16	De Emmaüsgangers vertellen hun verloren hoop	4 min	25
17	Christus verklaard uit Mozes en de profeten	3 min	27
18	Terugkeer naar Jeruzalem en herkenning	3 min	29
19	De lichamelijke opstanding van Jezus	4 min	31
20	Jezus opent het verstand voor de Schriften	4 min	33
21	De zendingsofdracht en de beloofde Geest	2 min	35
22	De tijdsprong van veertig dagen	3 min	36
23	De hemelvaart en de overgang naar Handelingen	3 min	38
	Om verder te lezen		39

1

Het bewijs voor de opstanding

Nu komen we bij het laatste hoofdstuk van Lukas en bij de afsluiting van het verhaal over het leven van Christus. Net als alle andere evangeliën sluit ook Lukas af met de opstanding van Christus. Elk evangelie heeft na het verhaal over de dood van Jezus een hoofdstukscheiding, en in het volgende hoofdstuk worden de verschijningen na de opstanding beschreven.

Ik moet erop wijzen dat we geen enkel verslag van de opstanding zelf hebben, want er was niemand bij om die te zien. Niemand zag Jezus uit de dood opstaan of het graf uit lopen, tenzij de wachters het zagen, en zij waren verlamd van angst. Ze hebben ons geen betrouwbaar verslag nagelaten. Ze brachten wel verslag uit aan de overpriesters, maar daarna werd hun verteld wat ze moesten zeggen. Ze werden betaald om te liegen. We hebben dus geen geschreven verslag van de opstanding van Jezus. We weten alleen dat het graf leeg werd aangetroffen en dat mensen Hem zagen nadat Hij was opgestaan.

Het bewijs voor de opstanding van Jezus is onaantastbaar. Er is vrijwel geen enkele gebeurtenis uit de oudheid die op sterker bewijs berust dan de opstanding van Jezus. Alleen al het feit dat geen van de schrijvers, die duidelijk allemaal ten volle geloofden in het belang van de opstanding van Jezus, beweerde de opstanding zelf te beschrijven, toont aan dat dit eerlijke mensen waren. Als dit Griekse mythologie of zoiets was geweest, zouden ze een beschrijving van deze belangrijkste gebeurtenis uit de geschiedenis van het christendom niet hebben weggelaten. Voor mensen die als christelijke predikers de opstanding verkondigden, zou de verleiding beslist groot zijn geweest om, als ze het verhaal verzonnen, te beschrijven hoe dit geweldige licht de ruimte vulde en langs de randen van de steen zichtbaar was, hoe de wachters doodsbang waren, en hoe ze Jezus naar buiten zagen stormen en zelf wegrenden.

We lezen wel dat er een engel kwam die het graf opende door de steen te verplaatsen. Maar wanneer het eenmaal open is, lezen we geen enkele beschrijving van Jezus Die opstaat. We lezen alleen wat mensen daar aantreffen. Blijkbaar was het verwijderen

van de steen door de engel niet zozeer nodig om Jezus naar buiten te laten, als wel om de getuigen naar binnen te laten gaan, zodat ze konden zien dat er niets lag.

Dat Jezus uit de dood is opgestaan, is voor iedereen die het bewijs objectief beoordeelt onweerlegbaar. Het is interessant dat iedereen die niet in Christus en niet in Zijn opstanding gelooft, dit hoofdstuk en de laatste hoofdstukken van elk van de evangeliën noodzakelijkerwijs als fictie moet beschouwen. Toch worden ze niet als fictie gepresenteerd. Ze worden gepresenteerd als historisch verslag. Als je ze dus niet als zodanig aanvaardt, moet je zeggen dat deze mensen logen of aan waanvoorstellingen leden. Toch wordt alles wat je hierover leest zo grondig bevestigd door historische gegevens als we bij welke historische gebeurtenis dan ook maar zouden kunnen hopen.

Het enige waardoor iemand dit bewijs terzijde zou schuiven, is een afwijzing bij voorbaat van de mogelijkheid dat het waar is. Met andere woorden, de getuigen waren betrouwbare mensen. Ze zijn voor hun getuigenis gestorven. Tot aan hun dood waren ze ervan overtuigd dat dit waar was. Ze hebben vastgelegd dat ze Hem hadden gezien. Er bestaat geen goede verklaring voor het lege graf, tenzij Jezus eruit is gelopen. Iedereen die het lichaam had kunnen verwijderen, zou daar namelijk geen enkele reden toe hebben gehad. En als ze het toch gedaan hadden, zouden ze geen enkele reden hebben gehad om het daarna geheim te houden.

2

Wie kon het lichaam hebben weggehaald?

Als iemand het lichaam heeft verwijderd, moet het een van de drie betrokken partijen zijn geweest. Het moeten óf de Romeinen zijn geweest, die feitelijk zeggenschap over het lichaam hadden, óf de Joden, die zich veel meer om Jezus bekommerden dan de Romeinen, óf de discipelen, die zich meer om Jezus bekommerden dan welke andere partij ook. Maar heel kort daarna vonden de Romeinen en de Joden de christenen hinderlijk. Ze vonden hen lastig. Als ze het christendom in een vroeg stadium hadden kunnen weerleggen, zouden ze dat beslist snel hebben gedaan. De gemakkelijkste manier om dat te doen, zou zijn geweest te bewijzen dat de christenen logen over de opstanding.

Hoe hadden ze dat kunnen doen? Heel eenvoudig: laat de mensen het lichaam zien. Als de Romeinen het lichaam hadden verplaatst, zouden ze hebben geweten waar ze het konden vinden. Als de Joden het lichaam hadden verplaatst, zouden zij hebben geweten waar ze het konden vinden. Als ze wisten waar het te vinden was, zouden ze er beslist een openbaar schouwspel van hebben gemaakt om het getuigenis van de apostelen te ontzenuwen en een einde te maken aan het christendom. Dan zou er nu geen christendom zijn, en zelfs niet gedurende vijf minuten. Nou ja, misschien vijf minuten, maar geen vijf dagen. Het christendom zou nooit van de grond zijn gekomen als de vijanden van het christendom enig idee hadden gehad waar het lichaam van Jezus was en het hadden kunnen tonen als bewijs dat Hij niet was opgestaan.

Het feit dat ze dat niet deden, is een absoluut bewijs dat ze het niet konden. Als ze het niet konden, betekent dit dat ze niet wisten waar het was. Als ze niet wisten waar het was, hebben zij het niet verplaatst. Dan blijft er maar één mogelijk antwoord over, en dat is dat de discipelen het lichaam hebben meegenomen.

3

Het motief en de oprechtheid van de discipelen

Als de discipelen het lichaam hebben meegenomen, krijgen we echter te maken met allerlei vragen. Konden ze dat? Zouden ze dat doen? Waarom zouden ze het doen? Welk belang hadden ze erbij om het lichaam mee te nemen? Iemand die vrijwel niets van de geschiedenis of het christendom weet, zou kunnen zeggen dat ze het deden om een beweging te beginnen, zodat ze belangrijke mensen konden worden en een godsdienst konden stichten. Toen L. Ron Hubbard, de sciencefictionschrijver, eens werd geïnterviewd en iemand hem vroeg: ‘Wat zou je doen als je een miljoen dollar wilde verdienen?’ zei hij tenslotte: ‘Ik zou een godsdienst stichten.’ En dat deed hij. Die heet Scientology. Hij stichtte een godsdienst en verdiende zijn miljoenen dollars. Veel mensen zouden om die reden een godsdienst kunnen stichten. Is dat niet de reden waarom Marjo Gortner predikte? Omdat hij er geld voor kreeg. Er zijn heel wat charlatans. Waarom zouden de discipelen niet zulke mensen kunnen zijn?

Daar zijn een aantal redenen voor. Om te beginnen waren ze niet opgeleid als beroepsreligieuzen. Het waren vissers en boeren. Ze hadden geen theologische opleiding gehad, behalve wat ze van Jezus hadden geleerd. Hoewel Jezus hun goed onderwijs had gegeven, waren zij niet het soort mannen dat een godsdienst zou willen stichten en leiden. Wat konden ze ermee winnen? Er viel geen geld mee te verdienen. Wanneer ze gingen prediken, had Jezus altijd tegen hen gezegd:

Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets.

MATTHEÛS 10:8

Hier mag je geen geld voor vragen. En dat deden ze ook niet. Ze leidden beslist geen leven in rijkdom.

Toen Petrus een bedelaar wilde helpen, moest hij zeggen:

Petrus zei echter: Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb, dat geef ik u: in de Naam van Jezus Christus de Nazarener, sta op en ga lopen!

HANDELINGEN 3:6

Ik heb geen geld. Ik zou je graag helpen, maar ik heb gewoon geen geld bij me. Hij zei:

‘Ik heb geen zilver of goud.’ Deze mannen verdienden geen geld aan de bediening. Ze leidden een heilig leven waarin ze vervolgd werden, en uiteindelijk werden ze allemaal om hun getuigenis gedood. Het valt onmogelijk te beweren dat deze mannen niet oprecht waren en niet geloofden wat ze predikten. Als ze werkelijk geloofden dat Jezus uit de dood was opgestaan, dan hadden zij het lichaam niet gestolen, want zij zouden wel beter weten.

4

Het bewaakte graf en het verhaal van de wachters

Als ze dat hadden willen doen, hadden ze dat dan gekund? Dit graf werd bewaakt. Er waren soldaten. Waarom waren daar soldaten? Gewoonlijk laat je graven niet door soldaten bewaken. Ze waren daar omdat de Joden naar Pilatus waren gegaan en hadden gezegd:

Deze Man heeft gezegd dat Hij uit de dood zal opstaan.

MATTHEÛS 27:63

Mattheüs vertelt ons dit in Mattheüs 27. De Joden zeiden tegen Pilatus:

Deze Man heeft gezegd dat Hij na drie dagen uit de dood zal opstaan. Zijn discipelen zouden Zijn lichaam kunnen stelen en daarna kunnen beweren dat Hij is opgestaan. Geef daarom bevel het graf te bewaken.

MATTHEÛS 27:63-64

Wat deden ze dus? Ze plaatsten daar een wacht, omdat ze erop rekenden dat de discipelen het lichaam zouden komen stelen.

De discipelen kwamen het lichaam niet stelen. Ze verwachtten niet dat Jezus zou opstaan. Ze hadden er niet de minste belangstelling voor een godsdienst te stichten waarin zijzelf de leiders waren. Zo'n motief hadden ze helemaal niet. Maar zelfs als ze dat wel hadden gehad, zouden ze die bewakers daar hebben aangetroffen, die hen stonden op te wachten. Men verwachtte hen.

Hoe zou je het lichaam weg kunnen halen als die bewakers daar waren? Eén mogelijkheid is dat ze de bewakers hadden kunnen overmeesteren. Er waren tenslotte elf discipelen en misschien, wie zal het zeggen, minder bewakers dan dat. Maar als ze de bewakers hadden overmeesterd, zou dat met geweld zijn gebeurd, of niet? Een

bewaker zou ter dood worden gebracht als hij door nalatigheid kwijtraakte wat hij moest bewaken. Ze waren daar om het lichaam tegen diefstal te beschermen. Als de discipelen het lichaam kwamen halen, zouden de bewakers niet zeggen: ‘Hier, ik stap wel opzij. Neem het lichaam maar mee.’ Ze zouden vechten. Als er gevochten was, zou er bloed zijn geweest, zouden er gewonden zijn gevallen en zouden er slachtoffers zijn geweest. Die waren er niet.

Als die er wel waren geweest, zouden de bewakers een veel beter verhaal hebben gehad dan het verhaal dat ze verspreidden. Ze verspreidden het verhaal dat de discipelen waren gekomen en het lichaam hadden meegenomen terwijl zij sliepen. Maar dit is volkomen onzinnig. Om te beginnen wordt een schildwacht die slaapt ter dood gebracht, en daarom zullen de meeste schildwachten niet slapen. In zeldzame gevallen wordt een schildwacht zo door vermoeidheid overmand dat hij toch in slaap valt, met groot gevaar voor zichzelf. Maar een groep bewakers zou beslist niet allemaal slapen. Zelfs als er één in slaap viel, heb je daar nog een groep bewakers om de wacht te houden. En als ze om de een of andere reden toch allemaal in slaap vielen, zou het verplaatsen van de steen dan niet iemand wakker maken?

En hoe konden ze getuigen van wat er gebeurd was terwijl ze sliepen? Als ik zei: ‘Terwijl ik sliep, kwam Tim mijn kamer binnen en stal mijn portemonnee,’ hoe geloofwaardig is dat dan? Hoe kan ik weten wat er gebeurde terwijl ik sliep? Hoe weet ik dat het Tim was? Hoe kan ik ook maar enige bewering doen dat dit of dat gebeurde terwijl ik sliep, behalve: ‘Terwijl ik sliep, droomde ik’?

5

Vooroordelen tegen wonderen en opstanding

Met andere woorden, er is geen zinnig antwoord op dit lege graf. Er zijn geen aanwijzingen dat er een gevecht is geweest. Er is geen motief dat je aan de discipelen of aan iemand anders kunt toeschrijven om het lichaam te stelen en verborgen te houden. Het enige verhaal dat voor een redelijk mens steekhoudend is, is dat het verhaal over de opstanding waar is.

Wie zegt: ‘Maar dat is niet redelijk, want zulke dingen gebeuren niet,’ is bevooroordeeld. Hoe weet je dat ze niet gebeuren? De enige reden waarom we weten dat welke historische gebeurtenis dan ook heeft plaatsgevonden, is dat iemand die heeft gezien en er verslag van heeft gedaan. Hoe weet ik dat de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog is uitgevochten? Dat weet ik niet, behalve doordat iemand mij heeft verteld dat dit zo is. Waarom zou ik dat verslag wel geloven en dit verslag niet? ‘Omdat dit verslag wonderen vermeldt, en ik heb nog nooit een wonder gezien.’ Ik heb ook nog nooit de geboorte van een natie gezien, maar iemand heeft mij verteld dat er een paar honderd jaar geleden een natie is geboren, en dat geloof ik. Ik hoef niet alles te zien wat ieder ander ziet om te kunnen beoordelen hoe betrouwbaar zij als getuigen zijn.

Het is duidelijk dat het enige eerlijke antwoord een oneerlijk antwoord is: ‘Wij geloven niet in wonderen. Wij geloven niet in opstandingen, omdat wij niet geloven dat er iets bovennatuurlijks bestaat of gebeurt.’ Dat is werkelijk het enige vooroordeel dat de geloofwaardigheid van deze verhalen mogelijk zou kunnen aantasten. En toch is het puur een vooroordeel om te zeggen: ‘Wij geloven niet in het bovennatuurlijke.’ Nou, dan heb je ons verteld wat je religieuze overtuiging is. Dat is jouw religieuze overtuiging. Het is nu eenmaal zo dat de overgrote meerderheid van de mensen, geschoold en ongeschoold, Aziatisch, Europees, Zuid-Amerikaans — het maakt niet uit waar — altijd heeft geloofd dat het bovennatuurlijke bestaat. Als jij toevallig behoort tot die kleine minderheid van bevooroordeelde mensen die denken dat alle anderen misleid zijn, als jij zo’n arrogant type bent, dan kun je dat als jouw religieuze standpunt innemen. Maar het is een religieus standpunt. Je kunt niet bewijzen dat het bovennatuurlijke niet bestaat, dus het is puur een geloofsstandpunt. En jouw geloofsstandpunt is puur een kwestie van vooringenomenheid. Het druist in tegen het getuigenis van miljarden mensen over de hele wereld die bovennatuurlijke dingen hebben gezien en daarvan hebben getuigd.

Deze specifieke gebeurtenis wordt bevestigd door getuigen met de hoogst mogelijke geloofwaardigheid. Het waren mannen die leiding gaven aan een godsdienst die leugenaars veroordeelt. En zij bewezen dat ze geen leugenaars waren door te sterven en gemarteld te worden, om geen andere reden dan dat ze vasthielden aan de waarheid

van hun getuigenis. Je staat voor een bijzonder moeilijke opgave als je wilt zeggen dat het bewijs in deze hoofdstukken verworpen moet worden, terwijl ander bewijs voor andere historische informatie wel wordt aanvaard.

6

De vrouwen gingen naar het juiste graf

En op de eerste dag van de week gingen zij, heel vroeg in de morgen, naar het graf en brachten de specerijen mee die zij gereedgemaakt hadden, en sommigen gingen met hen mee.

LUKAS 24:1

Wie zijn ‘zij’ nu? Vers 55 van het vorige hoofdstuk zegt:

En ook de vrouwen die met Hem uit Galilea gekomen waren, volgden en zagen het graf en hoe Zijn lichaam erin gelegd werd.

LUKAS 23:55

Trouwens, een van de dwaze opvattingen die ongelovigen over het lege graf naar voren hebben gebracht, is dat het graf dat leeg was een ander graf was. De vrouwen en de discipelen die meldden dat het graf leeg was, zouden zich in het graf hebben vergist. Ze waren naar het verkeerde graf gegaan. Ze dachten beslist dat ze bij een leeg graf stonden en ze dachten dat Jezus daar had gelegen, maar ze zagen het ten onrechte voor een ander graf aan. Maar hier lezen we dat de vrouwen toekeken toen Hij werd begraven. Denk je nu echt dat jij, als een familielid of iemand van wie je hield werd begraven, niet zou onthouden waar die persoon begraven werd? We hebben het niet zomaar over een kleine grafsteen. We hebben het hier over een grot.

Bovendien konden de vijanden van het christendom, zelfs als ze het verkeerde graf hadden, naar het juiste gaan en zeggen: ‘Wacht eens even, jongens. Waarom kijken jullie naar dat graf? Dit is het graf waarin Hij ligt.’ Beweren dat ze bij het verkeerde graf stonden, is gewoon weer een slappe, wanhopige poging om de feiten op om het even welke manier te verklaren, zolang je maar niet hoeft te geloven wat er gebeurd is.

7

Wie waren de vrouwen bij het graf?

Deze vrouwen kwamen dus op de eerste dag van de week, vroeg in de morgen, met enkele andere vrouwen naar het graf. Ze brachten de specerijen mee die ze hadden klaargemaakt. Wie zijn deze vrouwen nu? Ik heb al gezegd dat alle evangeliën op de een of andere manier naar deze vrouwen verwijzen. In vers 10 worden ons enkele namen gegeven. Daar staat:

En het waren Maria Magdalena, Johanna en Maria, de moeder van Jakobus, en de anderen die bij hen waren, die dit tegen de apostelen zeiden.

LUKAS 24:10

We kunnen de lijst van die andere vrouwen zelfs aanvullen. Misschien niet volledig, maar wel met enkele namen van vrouwen van wie we weten dat ze erbij waren. Maar de eerste vraag die ik wil stellen is: wie is Johanna? Ik geloof dat zij misschien dezelfde persoon is als Salomé. Ik weet het niet zeker. Het is alleen zo dat het ene evangelie Johanna noemt — dit evangelie doet dat — en een ander Salomé noemt. Het kunnen twee verschillende vrouwen zijn over wie we verder heel weinig weten, of het kunnen verschillende namen voor dezelfde vrouw zijn. Salomé wordt genoemd in Markus 16:1. Maar waarschijnlijk zijn Johanna en Salomé geen vrouwen die we verder kennen, hoewel Salomé misschien de zus was van Maria, de moeder van Jezus.

De reden daarvoor is dat Johannes 19:25, waar Johannes zijn lijst van de vrouwen geeft, zegt:

En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder, de zuster van Zijn moeder, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.

JOHANNES 19:25

En dit zijn waarschijnlijk dezelfde vrouwen die de volgende zondagochtend kwamen:

Zijn moeder, de zus van Zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.

Maria, de vrouw van Klopas, is nu niet per se iemand die we kennen. De zus van Maria wordt niet bij naam genoemd. Sommige mensen hebben dit verkeerd gelezen, alsof Maria, de vrouw van Klopas, de zus van Maria was. Maar hoewel Maria een heel gewone naam is, betwifel ik ten zeerste dat ouders twee van hun dochters Maria hebben genoemd. George Foreman heeft overigens iets gedaan wat nog vreemder is: hij heeft al zijn kinderen George Foreman genoemd. Dat is nogal ongebruikelijk.

Het is niet waarschijnlijk dat Maria, de moeder van Jezus, ook een zus had die Maria heette. Het waren dus blijkbaar Maria, de moeder van Jezus; haar zus, wier naam niet wordt genoemd en die misschien Salomé was; nog een Maria, de vrouw van Klopas; en Maria Magdalena. Maria Magdalena kennen we. In Lukas 24:10 waren het:

Maria Magdalena, Johanna, Maria, de moeder van Jakobus, en andere vrouwen.

Maria, de moeder van Jakobus, zou heel goed Maria, de vrouw van Klopas, kunnen zijn. Het zou dus die Maria kunnen zijn.

Laten we naar Mattheüs 27 gaan, alleen maar om onze lijst hier aan te vullen. Mattheüs 27:61 spreekt over deze vrouwen en zegt:

En daar waren Maria Magdalena en de andere Maria, die tegenover het graf zaten.

MATTHEÛS 27:61

In Mattheüs 28:1 worden die twee opnieuw aangeduid:

Laat na de sabbat, toen het licht begon te worden op de eerste dag van de week, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria om naar het graf te kijken.

MATTHEÛS 28:1

Er waren nog verschillende andere Maria's. Maria, de moeder van Jezus, was een van hen, en ook Maria, de vrouw van Klopas, die misschien tevens Maria, de moeder van Jakobus, was. Elk van hen zou 'de andere Maria' kunnen zijn. We weten eigenlijk niet genoeg over deze onbekende mensen om het met zekerheid te kunnen zeggen.

8

De verschillende namenlijsten vergeleken

In Markus 15:47 staat:

En Maria Magdalena en Maria, de moeder van Joses, zagen waar Hij gelegd werd.

MARKUS 15:47

Zo staat er ook in Markus 16:1:

En toen de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, Maria, de moeder van Jakobus, en Salome specerijen gekocht om Hem te gaan zalven.

MARKUS 16:1

Ook hier hebben we dus een gedeeltelijke lijst. Is Maria, de moeder van Jakobus, dezelfde als Maria, de moeder van Joses? Zo ja, waarom gebruikt Markus dan in het ene vers „Maria, de moeder van Joses” en noemt hij dezelfde vrouw in het volgende vers „Maria, de moeder van Jakobus”? Jakobus en Joses kunnen broers zijn geweest, en zij kan de moeder van hen beiden zijn geweest. Maar wat zou het vreemd zijn om naar dezelfde vrouw te verwijzen en haar zo kort na elkaar op een andere manier aan te duiden.

Misschien gaat het hier om twee verschillende Maria's. Een van hen kan Maria, de vrouw van Klopas, zijn geweest, of ook niet. Misschien waren daar wel vier of vijf Maria's: Maria, de moeder van Jezus, Maria Magdalena, Maria, de vrouw van Klopas, Maria, de moeder van Jakobus, en Maria, de vrouw van Jozef. Er zijn een heleboel

Maria's bij betrokken. Dan zijn er ook nog Johanna, Salome en de zus van de moeder van Jezus. Mijn vermoeden is dat Johanna of Salome de zus van Maria moet zijn geweest, aangezien de zus van de moeder van Jezus niet bij naam wordt genoemd, terwijl andere vrouwen over wie we weinig weten wel bij naam worden genoemd.

Dit laat zien dat de namen op verschillende manieren worden gegroepeerd. Ik beschouw geen van deze passages als in tegenspraak met een van de andere. Ik denk dat elke passage ons een selectie geeft van de vrouwen die daar waren. Eén passage zegt zelfs:

En op de eerste dag van de week gingen zij, heel vroeg in de morgen, naar het graf en brachten de specerijen mee die zij gereedgemaakt hadden, en sommigen gingen met hen mee.

LUKAS 24:1

In Lukas 24:10 gaat het om deze vrouwen en andere vrouwen die bij hen waren. Het kan dus een behoorlijke groep zijn geweest, in elk geval zeven. Of misschien ook niet, als sommige van die Maria's dezelfde Maria zijn. Maar ze worden op minstens zeven verschillende manieren aangeduid, en er waren ook nog andere vrouwen. Het was een tamelijk grote groep vrouwen.

9

De engelen verkondigen de opstanding

Vanwege de naderende sabbat op de avond dat Hij stierf en begraven werd, hadden ze niet de gelegenheid gehad om veel te doen om het lichaam van Jezus eer te bewijzen. Daarom kwamen ze terug zodra de sabbat voorbij was, op zondagochtend. Ze brachten specerijen mee, omdat ze Zijn lichaam wilden zalven, enzovoort.

Zij nu vonden de steen afgewenteld van het graf.

LUKAS 24:2

En het gebeurde toen ze daarover in twijfel waren, zie, twee mannen stonden bij hen in blinkende gewaden. En toen zij zeer bevreesd werden en het gezicht naar de grond bogen, zeiden die tegen hen: Waarom zoekt u de Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt. Herinner u hoe Hij tot u gesproken heeft, toen Hij nog in Galilea was: De Zoon des mensen moet overgeleverd worden in handen van zondige mensen en gekruisigd worden en op de derde dag opstaan.

LUKAS 24:4-7

Het is interessant dat we lezen dat Jezus precies deze dingen bij drie verschillende gelegenheden tegen de discipelen zei. Er werd ons niet verteld dat de vrouwen erbij waren om het te horen, maar de engel gaat ervan uit dat de vrouwen er ook bij waren. Bij deze verhalen waarin Jezus met Zijn discipelen spreekt, luisterden er dus vaak ook anderen mee. Blijkbaar waren deze vrouwen daar ook bij. Ze hadden Jezus allemaal deze dingen horen zeggen, en de engel zegt:

Weet je dat niet meer?

Dan staat er:

En zij herinnerden zich Zijn woorden.

LUKAS 24:8

En toen zij teruggekeerd waren van het graf, berichtten ze dit alles aan de elf discipelen en aan alle anderen.

LUKAS 24:9

Daarna worden de namen gegeven. Zoals we zagen:

En het waren Maria Magdalena, Johanna en Maria, de moeder van Jakobus, en de anderen die bij hen waren, die dit tegen de apostelen zeiden.

LUKAS 24:10

Er staat „de elf”, omdat Judas zich nooit meer bij de andere apostelen aansloot. Mattheüs vertelt ons dat Judas, toen Jezus veroordeeld was, wegging en zichzelf ophing. Er waren er nu dus nog maar elf in plaats van twaalf.

10

Vrouwen als eerste getuigen en evangelisten

Dit geeft aan dat de eerste evangelisten vrouwen waren. De boodschap van de opstanding van Jezus is het Evangelie. De eerste mensen die daarvan op de hoogte werden gebracht en de opdracht kregen het aan anderen te verkondigen, en niet minder dan het aan de apostelen zelf te verkondigen, waren vrouwen. Dit is mede opvallend omdat het algemeen bekend is dat vrouwen in de Joodse samenleving niet erg gerespecteerd werden als getuigen. De meeste Joden hadden een zeer geringe dunk van vrouwen en vonden hen te snel opgewonden en onbetrouwbaar. De Talmoed stond niet toe dat vrouwen in de rechtbank een getuigenis aflegden. Hun getuigenis werd eenvoudigweg niet goed genoeg geacht om in de rechtbank een zaak te beslissen.

Dat is een Joods vooroordeel. De Bijbel heeft dat vooroordeel niet. Het waren de Joden die het hadden. Maar omdat de Joden het wel hadden, is het opmerkelijk dat alle Evangeliën vermelden dat de eerste personen die van de opstanding van Jezus getuigden, vrouwen waren. Iemand die het verhaal verzong, zou dat gegeven beslist niet hebben toegevoegd. In de ogen van de Joden zou het als een zwak punt in de getuigenis zijn beschouwd. Toch vermelden ze het. Waarom zeiden ze het? Omdat het waar is. Het is echt gebeurd. Daarom. Er kan geen reden zijn waarom iemand die een verhaal verzint, dit gegeven erin zou opnemen. De eerste mensen die getuigden, waren vrouwen. In feite werd het Evangelie door vrouwen aan de apostelen verkondigd.

Dit maakt het bepaald niet redelijk om vrouwen te verbieden evangelist te zijn. Paulus staat in zijn geschriften niet toe dat vrouwen oudsten van de gemeente zijn. Dat is natuurlijk een ander verhaal. Maar wat de verkondiging van het Evangelie betreft, gaf een engel uit de hemel hun die opdracht.

11

Twée engelen en ongelovige apostelen

Hier staat dat er twee mannen waren. Natuurlijk gaat het om twee engelen. Twee van de Evangeliën vermelden twee engelen daar bij het graf, en twee ervan vermelden er één. Maar dit lijkt sterk op de twee blinde mannen buiten Jericho of de twee bezetenen in Gadara. Er waren er twee, maar sommige evangeliëschrijvers vermeldden er maar één.

Wie er maar één noemde, vermeldde degene die sprak en beschreef zo de aankondiging die door die engel werd gedaan. Of er nog een andere engel bij stond of niet, is niet relevant genoeg om te vermelden, maar hij ontkent het niet. Deze schrijver vermeldt dat het er twee waren.

Toen de vrouwen het aan de apostelen vertelden, gebeurde het volgende:

En hun woorden leken hun kletspraat en zij geloofden hen niet.

LUKAS 24:11

De apostelen waren zoals de meeste Joden. Ze dachten dat je opgewonden vrouwen niet kunt vertrouwen. Dit zijn maar onzinnige verhalen, en ze geloofden hen niet. Jezus zal Zijn discipelen daar later om terechtwijzen, omdat ze de vrouwen niet geloofden.

Maar Petrus stond op en rende naar het graf. Hij rende niet naar het graf omdat hij geloofde dat Jezus uit de dood was opgestaan, maar hij geloofde wel dat het graf leeg was. Dat was een probleem. Wat de vrouwen zeiden, was dat het graf leeg was en dat

een engel hun had verteld dat Jezus uit de dood was opgestaan. Blijkbaar geloofden de discipelen niet dat ze werkelijk een engel hadden gezien of dat Jezus werkelijk was opgestaan. Maar of het graf leeg was, was gemakkelijk genoeg te controleren.

12

Petrus, Johannes en de grafdoeken

Dat Petrus naar het graf rende, vinden we ook in het Evangelie van Johannes. In het Evangelie van Johannes staat dat dit gebeurde toen Maria Magdalena de discipelen vertelde dat het graf leeg was. Petrus en Johannes stonden op en renden naar het graf. Johannes liep sneller dan Petrus, staat er, maar hij ging aanvankelijk niet naar binnen. Hij bukte zich buiten het graf en keek naar binnen. Petrus kwam achter hem aan en rende meteen het graf in, onstuimig als hij was. Toen ging Johannes volgens mij ook naar binnen, en ze zagen de grafdoeken van Jezus. Er staat dat Johannes op dat moment geloofde. Of Petrus dat ook deed, daar doet het Evangelie van Johannes geen uitspraak over.

De discipelen kwamen maar langzaam tot geloof in de opstanding, zelfs toen ze het lege graf zagen. Ze wisten niet goed wat ze ervan moesten denken. De opstanding was niet het eerste wat bij hen opkwam. Maar de grafdoeken waren interessant, omdat ze in dezelfde vorm lagen alsof er een lichaam in zat, terwijl er geen lichaam in zat. De grafdoeken lagen daar, en de doek die ze om het hoofd hadden gewikkeld lag apart, zoals te verwachten was. De indruk wordt gewekt dat het lichaam eenvoudigweg dematerialiseerde en naar buiten kwam zonder de doeken te verstoren.

Grafrovers zouden dat beslist niet doen. Als je een lichaam uit een graf gaat stelen, vooral uit een bewaakt graf, dan doe je dat snel. Je haalt het er gewoon uit. Als je later van de grafdoeken af wilt, dan doe je dat later. Je gaat beslist niet de grafdoeken afdoen, ze weer in dezelfde vorm neerleggen en vervolgens het lichaam meenemen, tenzij je probeert een of ander bedrog te plegen. Maar welke grafrovers zouden dat willen doen?

Het was interessant. Het wijst erop dat Jezus' lichaam wel opstond, maar zonder de grafdoeken waarin Hij had gelegen te verstoren. Het roept ook vragen op over hoe Hij gekleed was toen Hij aan deze vrouwen verscheen. Hij droeg Zijn grafdoeken niet. Hij moet iets hebben aangehad, maar we weten niet wat.

Maar Petrus stond op en snelde naar het graf en toen hij zich vooroverboog, zag hij alleen de linnen doeken liggen. En hij ging weg en verwonderde zich over wat er gebeurd was.

LUKAS 24:12

maar hij geloofde duidelijk nog niet helemaal in de opstanding.

13

Emmaüs en het slot van Markus

Nu krijgen we het zeer bekende verhaal over de weg naar Emmaüs, hoewel het alleen bij Lukas voorkomt, met één uitzondering. Het Evangelie van Markus heeft in verschillende handschriften verschillende slotgedeelten. De handschriften die de meeste geleerden het meest vertrouwen, laten Markus 16 eindigen bij vers 8. De oudste handschriften van Markus eindigen bij Markus 16:8. Op dat moment heeft er nog helemaal geen verschijning van de opgestane Jezus plaatsgevonden. Er is alleen de aankondiging van de engelen aan de vrouwen dat Jezus is opgestaan. Vervolgens vluchten de vrouwen van het graf; ze zeggen niemand iets, omdat ze bevreesd zijn, en daar eindigt het Evangelie.

In sommige andere handschriften van Markus zijn alternatieve slotgedeelten te vinden. Er is een middellang slot en een lang slot. Blijkbaar hebben verschillende auteurs het boek Markus op verschillende manieren afgesloten, en er bestaat enige discussie over de vraag of het lange of het middellange slot authentiek is. Alle geleerden aanvaarden het slot tot en met vers 8, maar bij de overige twaalf verzen worden vraagtekens geplaatst en er is veel discussie over. Ik aanvaard ze trouwens wel, maar niet iedereen doet dat, en waarschijnlijk doet de meerderheid van de geleerden dat niet. Daarover bestaat een lange discussie. We bestuderen Markus nu niet.

Toen ik Markus behandelde, besprak ik de oude handschriften waarin het voorkomt, de kerkvaders die eruit citeren, en dat alles. Alles afwegend geloof ik dat het lange slot van Markus, dat in onze Bijbel hier, de New King James, staat, authentiek is. Ik wijs daarop omdat het lange slot van Markus buiten Lukas de enige plaats is waar deze mannen op de weg naar Emmaüs voorkomen.

In Markus 16:12-13 staat:

En daarna is Hij in een andere gedaante geopenbaard aan twee van hen, terwijl zij wandelden en naar het veld gingen. Ook zij gingen het aan de anderen berichten; maar die geloofden ook hen niet.

MARKUS 16:12-13

Dit lijkt een verwijzing te zijn naar de twee mannen op de weg naar Emmaüs. Hier staat echter dat zij het hun gingen vertellen en dat de discipelen hen niet geloofden. Maar Lukas gaat ons vertellen dat, toen de mannen die Jezus op de weg naar Emmaüs had ontmoet, kwamen en het de discipelen vertelden, de discipelen hen niet alleen geloofden, maar bij hun binnenkomst zelfs tegen die twee mannen zeiden:

Die zeiden: De Heere is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen.

LUKAS 24:34

We hebben geen verslag van Zijn verschijning aan Petrus, maar zij getuigden ervan dat die had plaatsgevonden.

14

Verschillen tussen de opstandingsverslagen

Het feit dat deze verslagen wat de details betreft zo verwarrend zijn, maakt heel duidelijk dat deze mensen geen standaardverhaal hebben verzonnen. Ze waren geen verhaal aan het verzinnen. Als je zou zeggen: „Goed, Jezus is opgestaan. We gaan

zeggen dat Jezus uit de dood is opgestaan. Natuurlijk is dat niet echt gebeurd, maar we gaan proberen de mensen dit aan te praten. Laten we zorgen dat ons verhaal klopt. Wie heeft Hem het eerst gezien? Maria? Goed, we zeggen dat Maria Hem het eerst zag. En wie daarna? Petrus? Goed, dan laten we Petrus daarna aan de beurt komen.” En dan verzinnen ze dit verhaal over deze vermeende verschijningen na Zijn opstanding. Welnu, als ze dat hadden gedaan, zouden ze allemaal dezelfde informatie geven. Maar in werkelijkheid is de informatie in die verslagen verschillend.

Ik weet niet of dit komt doordat verschillende auteurs het zich verschillend herinneren, of dat er in feite een manier is om ze allemaal met elkaar in overeenstemming te brengen. Op internet heeft een of andere atheïst een uitdaging geplaatst waarin hij iedere christen uitdaagt om alle verslagen van Jezus' verschijningen na Zijn opstanding in een of andere samenhangende chronologische volgorde te zetten. Eigenlijk denk ik dat dit mogelijk is, en ik heb het zelf gedaan. Maar ik ga niet met zekerheid zeggen dat de chronologie die ik heb samengesteld, weergeeft hoe het werkelijk is gebeurd. We hebben hier en daar stukjes, en de evangeliën zijn eenvoudigweg niet zo geschreven dat we dit met zekerheid kunnen doen. Toch is het niet onmogelijk. Het kan. Er zijn verschillende voorgestelde indelingen, en ik heb er zelf een die ik kan presenteren. Dat doe ik wanneer ik de andere evangeliën onderwijs.

15

Jezus loopt onherkend mee naar Emmaüs

Het volstaat te zeggen dat dit verhaal over de weg naar Emmaüs het grootste deel van Lukas 24 beslaat. Van vers 13 tot en met vers 35 gaat het in wezen over deze ene verschijning. Het wordt in de andere evangeliën zeker niet uitvoerig beschreven, behalve in het lange slot van Markus, waar er kort naar wordt verwezen. Maar het moet belangrijk genoeg zijn geweest dat Lukas bijna alle ruimte die hij aan verschijningen na de opstanding besteedde, aan deze ene verschijning gaf, hoewel de andere evangeliën haar niet beschreven. Het is een bekend en geweldig verhaal.

Er staat:

En zie, twee van hen gingen op diezelfde dag naar een dorp dat zestig stadiën van Jeruzalem verwijderd was en waarvan de naam Emmaüs was.

LUKAS 24:13

Twee van wie? Gewoon een paar mannen. We krijgen de naam van een van hen te horen, maar de naam van de ander wordt ons niet gegeven. Kleopas is de naam van een van hen. Het waren twee mensen die kennelijk minder bekende discipelen van Jezus waren. Ze waren zeker vrienden van de apostelen, want ze wisten waar ze hen konden vinden. Maar verder weten we niets over deze mannen.

Dat ligt ongeveer elf kilometer van Jeruzalem. Het zou dus ongeveer twee uur en nog wat uren om die afstand te lopen.

En zij spraken met elkaar over al deze dingen die gebeurd waren.

LUKAS 24:14

Deze twee mannen praatten over de kruisiging van Jezus en de betekenis daarvan. Ze probeerden te begrijpen wat er allemaal met Jezus en Zijn bediening was gebeurd.

En het gebeurde, terwijl zij met elkaar spraken en van gedachten wisselden, dat Jezus Zelf bij hen kwam en met hen meeliep. Maar hun ogen werden gesloten gehouden, zodat zij Hem niet herkenden.

LUKAS 24:15-16

Kennelijk waren dit mannen die Hem tijdens Zijn leven hadden gekend, maar Hem op dit moment niet herkenden. Dit is een van de kenmerken van de meeste verhalen over de verschijningen na de opstanding. Er zijn uitspraken die erop wijzen dat mensen Hem niet helemaal herkenden. Min of meer wel. Maria Magdalena, die heel nauw met Hem verbonden was, herkende Hem eerst niet, totdat Hij zei:

Maria.

Toen wist ze dat Hij het was.

Zelfs bij het Meer van Galilea, in Johannes 21, wisten de discipelen die daar aan het vissen waren niet zeker wie Jezus was. Ze wisten wel dat Hij het was, maar er staat dat ze Hem niet durfden te vragen wie Hij was, omdat ze wisten dat Hij het was. Wel, dat is een vreemde uitspraak als ze honderd procent zeker waren. Waarom zou dan de vraag opkomen of ze vrijmoedig genoeg waren om Hem zoiets te vragen, als ze niet wilden vragen: „Wie bent U?”

Maar het punt is dat deze mensen voldoende openbaring ontvingen. Jezus liet hun onder andere Zijn wonden zien en sprak met hen, zodat ze er natuurlijk uiteindelijk niet meer aan twijfelden dat Hij het was. Maar er moet iets aan Zijn opstandingslichaam zijn geweest dat enigszins verschilde van onze normale lichamen en van het lichaam dat Hij vóór Zijn opstanding had. Ze herkenden Hem niet.

Ik denk dat ze Jezus, wanneer ze dit in de kunst afbeelden, soms een capuchon laten dragen die naar beneden hangt en Zijn gezicht een beetje bedekt. Je moet een manier bedenken waarop mensen die Hem kenden, niet wisten dat Hij het was, terwijl ze twee uur met Hem liepen te praten. Hij zag er óf heel anders uit, óf Hij keek naar beneden, of zoiets. Maar het lijkt me heel moeilijk om tijdens zo'n gesprek, terwijl je een paar uur met mensen loopt, je gezicht al die tijd met een capuchon of iets dergelijks verborgen te houden. Dat zou beslist argwaan wekken: “Waarom laat deze man ons zijn gezicht niet zien?” Dus ik denk dat het gewoon zo moet zijn geweest dat hun verstand ervoor verblind was. Ze konden Hem niet herkennen. Het lijkt mij dat daar iets bovennatuurlijks aan de hand is.

16

De Emmaüsgangers vertellen hun verloren hoop

En Hij zei tegen hen:

En Hij zei tegen hen: Wat zijn dit voor gesprekken die u al lopend met elkaar voert en waarom ziet u er zo bedroefd uit?

LUKAS 24:17

En degene die Kleopas heette, antwoordde en zei tegen Hem:

En de één, van wie de naam Kleopas was, antwoordde en zei tegen Hem: Bent U als enige een vreemdeling in Jeruzalem dat U niet weet welke dingen daar in deze dagen gebeurd zijn?

LUKAS 24:18

Blijkbaar sprak iedereen over Jezus, niet alleen zij. Het verbaasde hen dat ze iemand tegenkwamen die zich afvroeg waarover ze het hadden. Waar heeft iedereen het over? Bent U de enige die nooit van deze dingen heeft gehoord of er niet over praat? Weet U niet wat er aan de hand is?

En Hij zei:

Wat dan?

Jezus houdt hen een beetje voor de gek. Hij is speels. Hij had gemakkelijk gewoon kunnen zeggen: “Ja, Ik weet er alles van. Kijk eens Wie Ik ben. Ik ben het, Jezus. Hier zijn Mijn handen, Mijn voeten.” Uiteindelijk maakte Hij Zich aan hen bekend, maar ik denk dat Hij hen eerst een beetje voor de gek hield. Ik bedoel niet dat het lichtzinnig was, maar het was interessant. “Over welke dingen hebben jullie het?” Hij deed alsof Hij van niets wist.

En zij zeiden tegen Hem:

En Hij zei tegen hen: Welke dan? En zij zeiden tegen Hem: De dingen met betrekking tot Jezus de Nazarener, Die een Profeet was, machtig in werken en woorden voor God en heel het volk;

LUKAS 24:19

Zoveel erkennen ze nog steeds: Hij was een profeet. Ze hadden gedacht dat Hij de Christus was, maar nu wisten ze het niet meer zo zeker. Maar ze konden niet ontkennen dat Hij op zijn minst een profeet moest zijn geweest.

en hoe onze overpriesters en leiders Hem overgeleverd hebben om Hem ter dood te veroordelen, en Hem gekruisigd hebben. En wij hoopten dat Hij het was Die Israël zou verlossen. Maar al met al is het vandaag de derde dag sinds deze dingen gebeurd zijn.

LUKAS 24:20-21

Dat wil zeggen: we hoopten dat Hij de Messias was. Maar dat was toen. Dit is nu. We kunnen zeggen dat Hij een profeet was, maar we hopen eigenlijk niet meer dat Hij de Messias is. Hij is duidelijk dood.

Maar ook hebben sommige vrouwen uit ons midden, die vroeg in de morgen bij het graf geweest zijn, ons verstoeld doen staan. En toen zij Zijn lichaam niet vonden, kwamen ze zeggen dat ze zelfs een verschijning van engelen gezien hadden, die zeiden dat Hij leeft. En sommigen van hen die bij ons waren, gingen naar het graf en troffen het ook zo aan als de vrouwen gezegd hadden, maar Hem zagen zij niet.

LUKAS 24:22-24

Denk hier nu eens over na. Deze mannen waren bij de apostelen toen de vrouwen kwamen en hun verslag uitbrachten. Later die dag waren ze waarschijnlijk op weg naar huis, naar Emmaüs, elf kilometer verderop. Maar ze waren erbij toen ze het verslag van de vrouwen hoorden. Ze waren er ook toen Petrus terugkwam en zei: “Ja, het is zoals zij zeiden. Het graf is leeg. Ik heb geen engelen gezien, maar ik heb het lege graf gezien.”

Met andere woorden, deze mannen hebben het evangelie gehoord: Jezus is opgestaan. En ze geloven het niet. Het is merkwaardig, want ze zijn nog steeds verdrietig. Je zou denken dat ze hoopvoller zouden zijn. “Tjonge, ik vraag het me af. Waarom is het graf leeg? Waren daar engelen? Waarom denken deze vrouwen dat dit waar is?” Maar ze vertellen wel dat de vrouwen hun deze dingen hadden gezegd, terwijl ze er duidelijk geen serieus geloof aan hechtten.

17

Christus verklaard uit Mozes en de profeten

En Hij zei tegen hen:

En Hij zei tegen hen: O onverstandigen en tragen van hart! Dat u niet gelooft al wat de profeten gesproken hebben!

LUKAS 24:25

Natuurlijk waren ze traag van hart om te geloven wat de vrouwen hadden gezegd. Maar Hij zegt dat de profeten hetzelfde hebben gezegd als deze vrouwen.

Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid ingaan?

LUKAS 24:26

En Hij begon bij Mozes en al de profeten en legde hun uit wat er in al de Schriften over Hemzelf stond. Daarmee worden de Schriften van het Oude Testament bedoeld.

Ik weet niet hoelang dat gesprek duurde. Ze kunnen wel twee uur samen onderweg zijn geweest. Ik zou al die dingen niet in twee uur kunnen uitleggen. Maar misschien was Hij niet zo breedspakig als ik. Zijn Bergrede, Zijn langste preek, kostte Hem tenslotte waarschijnlijk niet meer dan twintig minuten om uit te spreken. Hij was niet zo breedspakig als ik, maar Hij zou echt heel snel moeten zijn geweest om alles door te nemen wat Mozes en de profeten over Hem hadden gezegd, hoewel Hij veel ervan misschien heeft samengevat.

Hoe dan ook, ze kregen een geweldige uiteenzetting van de Schriften, van een geweldige uitlegger, over het grootste onderwerp in de Schriften. Later beseften ze dat. “Tjonge, dat was een goede Bijbelstudie.” Dat zeiden ze op dat moment niet. Maar later, toen Hij verdween en ze wisten dat Hij daar was geweest, zeiden ze: “O, tjonge!”

En zij zeiden tegen elkaar: Was ons hart niet brandend in ons, toen Hij onderweg tot ons sprak en voor ons de Schriften opende?

LUKAS 24:32

En ze kwamen dicht bij het dorp waar ze naartoe gingen, en Hij deed alsof Hij verder zou gaan. Het is wel typerend voor Jezus dat Hij weer een spelletje met hen speelt. Hij deed zo van: ‘Nou, tot later. Ik ga weer verder.’ ‘O nee,’ zeggen ze tegen Hem, ‘kom bij ons blijven.’

Het lijkt een beetje op toen Hij over het water liep en de Bijbel zegt dat Hij hun voorbij zou zijn gegaan, maar zij zeiden: ‘Nee, kom in de boot.’ Het is alsof Hij doet alsof Hij iets anders gaat doen en niet verder met hen zal praten of bij hen in de boot zal stappen. Er zitten een paar grappige dingen in het verhaal die ons misschien laten zien dat Jezus een bepaalde speelsheid had tegenover Zijn discipelen en hen misschien een beetje aan het lijntje hield.

Dus drongen ze bij Hem aan en zeiden:

En zij drongen er bij Hem op aan en zeiden: Blijf bij ons, want het is tegen de avond en de dag is gedaald. En Hij ging naar binnen om bij hen te blijven.

LUKAS 24:29

En Hij ging naar binnen om bij hen te blijven.

En het gebeurde, toen Hij met hen aan tafel aanlag, dat Hij het brood nam en het zegende. En toen Hij het gebroken had, gaf Hij het aan hen. En hun ogen werden geopend, en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht.

LUKAS 24:30-31

Dus stonden ze datzelfde uur nog op en keerden terug naar Jeruzalem. Dat is elf kilometer terug, nog eens een paar uur. Deze keer renden ze, dus het duurde waarschijnlijk minder dan twee uur. Ze troffen de elf aan en degenen die bij hen waren, die bij elkaar waren gekomen en zeiden:

18

Terugkeer naar Jeruzalem en herkenning

En op datzelfde moment stonden zij op en keerden terug naar Jeruzalem, en vonden de elf discipelen en hen die bij hen waren, bijeen. Die zeiden: De Heere is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen.

LUKAS 24:33-34

Dat wil zeggen: toen deze twee mannen, die Jezus zojuist hadden ontmoet, de kamer binnenkwamen waar de apostelen waren, kregen ze van de andere discipelen te horen: 'Simon heeft Hem gezien. Petrus heeft Hem gezien. Hij is opgestaan.' Maar er staat dat

sommigen nog steeds twijfelden. Dat staat in Mattheüs 28:17. Er staat dat ze niet geloofd werden. Het is duidelijk dat iemand het geloofde. Sommige van deze discipelen waren overtuigd, maar andere niet. Een van hen was Thomas, weet je nog?

Op dit specifieke moment waarover we lezen, was Thomas er niet bij. Er staat dat ze bij de elf kwamen, maar in werkelijkheid zouden het er tien zijn geweest. Thomas was op dat moment namelijk ergens anders, volgens het Evangelie van Johannes, en zag Jezus niet toen Hij bij deze gelegenheid verscheen. Hij zag Hem pas acht dagen later. Wanneer er in het Evangelie van Markus staat dat ze niet geloofden, hoeft dat niet te betekenen dat geen van hen geloofde. Thomas geloofde het niet, en misschien hadden enkele anderen ook hun twijfels. Dat is moeilijk te zeggen.

In elk geval gebeurde het toen Hij met hen het brood brak. Sommige mensen willen daar een soort eucharistische gebeurtenis van maken: toen ze de eucharistie ontvingen, openbaarde Hij Zichzelf aan hen. Daarin zit een overeenkomst met Christus Die Zichzelf aan ons openbaart in het breken van het brood tijdens de eucharistie, enzovoort. Daarmee zou je er veel meer in lezen dan Lukas als de betekenis ervan aangeeft. Hij lijkt het niet over de eucharistie te hebben, maar gewoon over samen eten.

Waarom werden juist op dat moment hun ogen geopend en niet eerder? Het is duidelijk dat hun ogen op wonderbaarlijke wijze verhinderd waren Hem te herkennen, en nu herkenden ze Hem op wonderbaarlijke wijze. Maar waarom op dat moment, weet ik niet. Het is ook merkwaardig dat Hij verdween zodra ze Hem opeens herkenden. Hij had kunnen blijven en nog verder met hen kunnen praten, maar Hij verdween gewoon.

Dus renden ze terug naar Jeruzalem en ontdekten dat zij niet de enigen waren die Hem hadden gezien. Maria Magdalena had Hem tegen die tijd natuurlijk ook gezien, volgens het Evangelie van Johannes, maar ze waren niet geneigd vrouwen hierover te geloven. Petrus had Hem tegen die tijd ook gezien. We hebben geen enkel verslag van het moment waarop Jezus aan Petrus verscheen, maar het wordt hier genoemd en Paulus noemt het ook in 1 Korinthe 15. Wanneer Paulus de verschijningen van Christus na de opstanding beschrijft, noemt hij dat Hij al vroeg aan Petrus verscheen. Nu lezen we hier een bevestiging daarvan.

19

De lichamelijke opstanding van Jezus

Nu vers 36:

En toen zij over deze dingen spraken, stond Jezus Zelf in hun midden en zei tegen hen: Vrede zij u. En zij werden angstig en zeer bevreesd en dachten dat ze een geest zagen. En Hij zei tegen hen: Waarom bent u in verwarring en waarom komen zulke overwegingen op in uw hart? Zie Mijn handen en Mijn voeten, want Ik ben het Zelf. Raak Mij aan en zie, want een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals u ziet dat Ik heb. En terwijl Hij dit zei, liet Hij hun de handen en de voeten zien. En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, zei Hij tegen hen: Hebt u hier iets te eten? En zij gaven Hem een stuk van een gebakken vis en van een honingraat. En Hij nam het aan en at het voor hun ogen op.

LUKAS 24:36-43

Ik zei al dat ze niet geloofden. Ze durfden het niet te geloven, uit vrees dat ze er later achter zouden komen dat het een hallucinatie was. Ze konden zichzelf er eenvoudig niet toe brengen te hopen dat het echt waar was.

Ze dachten dat het een geest was. Het is duidelijk dat ze in spoken geloofden. De Sadduceeën deden dat niet, maar de Joden die geen Sadduceeën waren, geloofden wel in geesten, in menselijke geesten. Ze geloofden dat mensen die gestorven waren nog steeds een geest hadden en dat die in sommige gevallen kennelijk rondspookte. Het is zelfs mogelijk dat sommige demonen die mensen bezeten maakten, in de opvatting van die groep werden gezien als de geesten van familieleden of anderen die gestorven waren. We weten daar niet erg veel over. Het wordt ons niet verteld.

Maar het is duidelijk dat de discipelen ervan uitgingen dat er geesten bestonden. Dat hadden ze eerder ook al aangenomen. Toen Hij over het water van het Meer van Galilea naar hen toe kwam lopen, dachten ze dat het een geest was. Hij zei:

Nee, het is geen geest. Ik ben het.

Kennelijk geloofden ze in spoken en geesten. Omdat bekend was dat Jezus dood was, namen ze aan dat dit Zijn geestverschijning was. Het kostte moeite hen ervan te overtuigen dat Hij geen geestverschijning was, maar het was belangrijk om dat te doen.

Sommige mensen betwijfelen of de opstanding van Jezus werkelijk lichamelijk was. Jehova's getuigen zeggen bijvoorbeeld dat Hij niet lichamelijk is opgestaan. Hij was een geestelijk schepsel. Maar Jezus doet alle moeite om duidelijk te maken:

Nee, dit is mijn lichaam. Kijk, hier zijn de littekens. Je ziet dat ik vlees en botten heb. Geesten hebben geen vlees en botten zoals ik.

Toen ze er nog altijd moeite mee hadden, zei Hij:

Geef me wat te eten.

Hij at het voedsel op en zij zeiden: 'O, Hij moet lichamelijk zijn. Hij eet voedsel. Hij heeft tanden. Hij kan erop kauwen en zo. Het is lichamelijk.' Jezus kwam hun dus op al die manieren tegemoet en probeerde hun te bewijzen dat Hij lichamelijk was. En Hij was lichamelijk. Maar je had je dat gemakkelijk kunnen afvragen wanneer Hij telkens zomaar in het niets verdween. Dat lijkt meer op iets waarvan je zou denken dat een geest het doet. Het enige wat we kunnen zeggen, is dat Zijn opstandingslichaam kennelijk deze vermogens had, hoewel het hetzelfde lichaam was. Daarom was het graf leeg.

Trouwens, als ze alleen een geestverschijning hadden gezien, zou er geen reden zijn geweest waarom het graf leeg moest zijn. Vermoedelijk spookt een geestverschijning rond in een huis, ook al ligt het lichaam van die persoon ergens begraven. Het graf van Jezus zou niet leeg zijn als alleen Zijn geestverschijning was verschenen. Zijn lichaam

kwam eruit. Ze wisten al dat het graf leeg was. Dat was eerder al vastgesteld. Nu bevestigt Hij dat Hij lichamelijk is opgestaan door het op al deze verschillende manieren te bewijzen.

20

Jezus opent het verstand voor de Schriften

Toen zei Hij tegen hen:

En Hij zei tegen hen: Dit zijn de woorden die Ik tot u sprak toen Ik nog bij u was, dat alles vervuld moest worden wat over Mij geschreven staat in de Wet van Mozes en in de Profeten en in de Psalmen.

LUKAS 24:44

Hij had die Bijbelstudie al aan de twee mannen op de weg naar Emmaüs gegeven. Hij geeft die studie hier niet. Hij zegt alleen dat alles wat zij over Hem geschreven hadden, vervuld moest worden. Kennelijk stond daar heel wat. En Hij opende hun verstand, zodat ze de Schriften konden begrijpen.

Dit is natuurlijk een bijzonder belangrijke uitspraak, want we moeten ons verlaten op deze apostelen en op hun getuigenis over hun uitleg van de Schriften van het Oude Testament. In de geschriften van het Nieuwe Testament legt een apostel, wanneer hij schrijft, een Schriftgedeelte vaak op een nogal bizarre manier uit. Ze zeggen dan: 'Hiermee wordt een bepaald Schriftgedeelte vervuld', en ze halen dat Schriftgedeelte aan. Je kijkt terug naar de oorspronkelijke plaats en denkt: 'Ik weet niet of ik dat eruit zou hebben gehaald.' Waarschijnlijk niet. Maar Jezus opende hun verstand zodat ze de Schriften konden begrijpen, dat wil zeggen het Oude Testament.

Dit kan op twee manieren worden opgevat. Het kan zijn dat Jezus hun het bovennatuurlijke vermogen schonk om de Schriften te begrijpen, zodat die telkens wanneer ze erin lazen op een nieuwe manier betekenis voor hen kregen. De ware betekenis werd daarna tijdens hun studie aan hen geopenbaard. Misschien heeft Hij

hun op dat moment zo'n gave verleend. Of het is mogelijk dat Hij de Schriften daadwerkelijk uitlegde en op die manier hun verstand opende. Misschien begon Hij de Schriften door te nemen, zoals Hij dat met de mannen op de weg naar Emmaüs had gedaan. Hij nam daadwerkelijk de Bijbel door en legde uit waar deze dingen over gaan.

Hoe dan ook, dit vertelt ons dat de apostelen de ware uitleg van de Schriften begrepen, terwijl de rabbijnen dat kennelijk niet deden. De apostel Paulus zegt in 2 Korinthe 3 dat de Joden die niet geloven hun eigen Schriften niet begrijpen. Hij zegt dat er een bedekking over hun verstand ligt die hen ervan weerhoudt ze juist te begrijpen. In 2 Korinthe 3:13 zegt hij:

en doen wij niet zoals Mozes, die een bedekking op zijn gezicht legde, opdat de Israëlieten hun ogen niet gericht zouden houden op het einddoel van wat tenietgedaan wordt.

2 KORINTHE 3:13

—dat wil zeggen, de Joden uit de tijd van Mozes—

Een Jood die niet in Christus gelooft, heeft dus deze bedekking, die hem ervan weerhoudt te zien wat het Oude Testament betekent. Maar wanneer iemand zich tot Christus wendt, wordt die bedekking weggenomen en kan die persoon het begrijpen.

Ja, tot op heden ligt er, wanneer Mozes gelezen wordt, een bedekking op hun hart. Maar wanneer het zich tot de Heere bekeert, wordt de bedekking weggenomen.

2 KORINTHE 3:15-16

Paulus zegt dus dat de Joden, en daaronder vallen ook geschoolde rabbijnen die de Wet uitleggen, niet weten wat die betekent. Maar Jezus opende het verstand van de discipelen, zodat zij wel begrepen wat die betekent. We moeten er dus van uitgaan dat wanneer de apostelen in hun geschriften de Schriften aanhalen, ze die in de juiste context aanhalen en de juiste uitleg hebben. Jezus verzekerde hen daarvan. Jezus gaf hun dat.

Als zij iets zagen wat ik niet zou hebben gezien, komt dat misschien doordat ik niet beter ben dan de rabbijnen. Ik zie alleen zoals een mens ziet. Ik zie alleen op natuurlijke wijze. Ik heb alleen natuurlijk begrip. Maar ik geloof dat Jezus op bovennatuurlijke wijze aan de discipelen openbaarde wat al deze Schriftgedeelten betekenen.

21

De zendingsofdracht en de beloofde Geest

Vers 46:

En Hij zei tegen hen: Zo staat er geschreven en zo moest de Christus lijden en uit de doden opstaan op de derde dag. En in Zijn Naam moet onder alle volken bekering en vergeving van zonden gepredikt worden, te beginnen bij Jeruzalem. En u bent van deze dingen getuigen. En zie, Ik zend de belofte van Mijn Vader op u; maar blijft u in de stad Jeruzalem, totdat u met kracht uit de hoogte bekleed zult worden.

LUKAS 24:46-49

Dit lijkt sterk op wat Jezus volgens het begin van het boek Handelingen zei, dat door dezelfde auteur geschreven is. Het is alsof hij zijn Evangelie met dit gesprek afsluit en vervolgens zijn boek Handelingen ermee opent. Het is echter moeilijk vast te stellen waar de chronologische onderbreking zit. Want de soortgelijke woorden die Jezus volgens Handelingen 1 tegen hen sprak, vooral in vers 5 tot en met 8, werden veertig dagen na de opstanding uitgesproken.

Opstanding. Volgens Lukas, dezelfde auteur, gaf Jezus hun dit soort opdracht veertig dagen nadat Hij uit de dood was opgestaan. Daarom lijkt het mij mogelijk dat Hij deze dingen veertig dagen na de opstanding zegt. Toch ging dit hoofdstuk slechts enkele verzen geleden over Zijn ontmoeting met hen in de bovenzaal, op de avond van Zijn opstanding. Dat was de eerste keer dat Hij aan de twaalf, of de elf, verscheen. Ergens zit dus een onderbreking. Lukas wist daarvan, want hij heeft het opgeschreven. Het is

namelijk Lukas zelf, die Handelingen schreef, die zei dat Jezus na de opstanding veertig dagen met Zijn discipelen doorbracht en hun de dingen leerde die het Koninkrijk van God betreffen.

Dit staat in Handelingen 1, vers 3. Er staat:

Hij heeft Zichzelf, nadat Hij geleden had, ook levend aan hen vertoond, met veel onmiskenbare bewijzen, veertig dagen lang, waarbij Hij door hen gezien werd en over de dingen sprak die het Koninkrijk van God betreffen.

HANDELINGEN 1:3

Bijvoorbeeld door met hen te eten en hun Zijn handen en voeten te laten zien, enzovoort. Vers 4 gaat verder met de dag waarop Hij naar de hemel opvoer, en dat was na die veertig dagen.

22

De tijdsprong van veertig dagen

Er liggen dus veertig dagen tussen de dag waarop Hij opstond en de dag waarop Hij opvoer. Lukas vertelt ons in zijn Evangelie niet waar die dagen thuishoren. Ik denk dat ze zeer waarschijnlijk tussen vers 45 en vers 46 liggen. Je zou ze ergens anders kunnen plaatsen, maar ik geloof dat wat er in Lukas 24:44 en 45 staat, waar Hij hun verstand opende zodat ze de Schrift konden begrijpen, waarschijnlijk gebeurde op de dag dat Hij direct na Zijn opstanding aan hen verscheen. Op een later tijdstip, en ik zou denken dat dit was nadat de veertig dagen voorbij waren, vertelde Hij hun vervolgens de dingen die in vers 46 en de daaropvolgende verzen staan.

Een reden waarom ik dat zeg, is dat Hij hun daar opdroeg in Jeruzalem te blijven totdat de Heilige Geest zou komen. Het is belangrijk om op te merken dat ze niet direct na Zijn opstanding in Jeruzalem bleven, want in Johannes 21 lezen we dat ze in Galilea aan het vissen waren. Mattheüs sluit zelfs af met Zijn verschijning aan hen op een berg

in Galilea. We weten dus dat ze na Zijn opstanding niet in Jeruzalem bleven. Ze gingen naar Galilea, en ook daar verscheen Hij een paar keer aan hen. Daarna kwamen ze terug naar Jeruzalem, en daar waren ze toen Hij opvoer.

Het feit dat we in vers 49 deze instructies lezen die Hij hun geeft:

Blijf in de stad Jeruzalem totdat jullie kracht van boven hebben ontvangen, betekent dus dat dit de dag van Zijn hemelvaart geweest moet zijn, die Lukas ook in Handelingen 1 beschrijft. Daarna verlieten ze Jeruzalem niet, en op dat moment kon Hij hun dit zeggen. Tien dagen nadat Hij was opgevaren, kwam de Geest. Daarom geloof ik dat deze woorden wel op de dag van Zijn hemelvaart uitgesproken moeten zijn.

Een deel van het eerdere materiaal komt duidelijk van de dag van Zijn opstanding, en ergens zit er een tijdsprong. Het is mogelijk dat die tijdsprong tussen vers 43 en 44 zit, maar ik denk dat het waarschijnlijker is dat hij tussen vers 45 en 46 zit. Want wat Hij in vers 46 begint te zeggen, eindigt eigenlijk pas in vers 49. Dat is één lange uitspraak, en die veronderstelt inderdaad dat ze Jeruzalem na deze specifieke uitspraak niet meer zouden verlaten. Hun reizen naar Galilea moeten dus vóór vers 46 hebben plaatsgevonden.

23

De hemelvaart en de overgang naar Handelingen

Vers 50:

Hij leidde hen naar buiten tot bij Bethanië. En Hij hief Zijn handen op en zegende hen. En het geschiedde, terwijl Hij hen zegende, dat Hij Zich van hen verwijderde. En Hij werd opgenomen in de hemel. En zij aanbaden Hem en keerden terug naar Jeruzalem met grote blijdschap. En zij waren voortdurend in de tempel, terwijl ze God loofden en dankten. Amen.

LUKAS 24:50-53

Dat ligt op de Olijfberg.

Aan het begin van Handelingen 1 geeft hij dezelfde informatie, en het is duidelijk dat het om dezelfde auteur gaat. Niemand heeft er ooit aan getwijfeld dat het dezelfde auteur is. Maar hier, aan het einde van Lukas, vertelt hij het verhaal in de ene verkorte vorm, en aan het begin van Handelingen in een andere verkorte vorm. Handelingen vertelt dat Hij opvoer terwijl ze naar Hem keken, dat een wolk Hem opnam en dat Hij in de wolken verdween. Daarna stonden daar twee engelen, en die vertelden de discipelen dat Hij op een dag op dezelfde manier zal terugkomen als Hij is weggegaan. Lukas is hier beknopter. Hij noemt die details hier niet. Hij bewaart die voor het tweede deel van zijn werk. We eindigen dus waar hij hier eindigt.

Wanneer hij begint aan het boek Handelingen, dat eveneens aan Theofilus gericht is, schrijft hij:

Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, over alles wat Jezus begonnen is te doen én te onderwijzen, tot op de dag waarop Hij opgenomen is, nadat Hij door de Heilige Geest aan de apostelen, die Hij uitgekozen had, opdrachten had gegeven.

HANDELINGEN 1:1-2

Daarmee bedoelt hij het Evangelie volgens Lukas.

Dat is Lukas. Het loopt helemaal door tot het moment waarop Jezus werd opgenomen.

Maar in Handelingen beschrijft Lukas dat boek slechts als een verslag van wat Jezus begon te doen en te onderwijzen. Daarin ligt besloten dat het boek Handelingen ons zal vertellen wat Jezus bleef doen en onderwijzen, maar dan door Zijn discipelen, door Zijn lichaam na Zijn vertrek. Lukas, dat het hele verhaal over Jezus bevat, vanaf de tijd vóór Zijn geboorte tot aan Zijn hemelvaart, is in de gedachte van Lukas slechts het begin. Dat is wat Jezus begon te doen en te onderwijzen. Maar in het boek Handelingen bleef Hij handelen en onderwijzen, en Hij blijft dat doen zolang Zijn lichaam op aarde is.

Dat vormt natuurlijk vanzelf de opmaat tot onze studie van het boek Handelingen, maar die zal op een ander moment moeten plaatsvinden. We zijn klaar met onze studie van Lukas.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 10:8
- Handelingen 3:6
- Mattheüs 27:63
- Mattheüs 27:63-64

- Lukas 24:1
- Lukas 23:55
- Lukas 24:10
- Johannes 19:25
- Mattheüs 27:61
- Mattheüs 28:1
- Markus 15:47
- Markus 16:1
- Lukas 24:2
- Lukas 24:4-7
- Lukas 24:8
- Lukas 24:9
- Lukas 24:11
- Lukas 24:12
- Markus 16:12-13
- Lukas 24:34
- Lukas 24:13
- Lukas 24:14
- Lukas 24:15-16
- Lukas 24:17
- Lukas 24:18
- Lukas 24:19
- Lukas 24:20-21
- Lukas 24:22-24
- Lukas 24:25
- Lukas 24:26
- Lukas 24:32
- Lukas 24:29
- Lukas 24:30-31
- Lukas 24:33-34
- Lukas 24:36-43
- Lukas 24:44
- 2 Korinthe 3:13
- 2 Korinthe 3:15-16

- Lukas 24:46-49
- Handelingen 1:3
- Lukas 24:50-53
- Handelingen 1:1-2

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.